

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РСО - АЛАНИЯ

МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА № 50 им.С.В.МАРЗОЕВА

"РАССМОТРЕНО"
на заседании МО учителей
осетинского языка и литературы
Руководитель МО
Адеева Ф.И.
Протокол № 1 от 28.08.2023 г.

"СОГЛАСОВАНО"
Заместитель директора по УВР
Шаповалова С.Э.
Приказ № 1 от 05.09.2023 г.

"УТВЕРЖДЕНО"
директор МБОУ СОШ № 50
им.С.В.Марзоева
Бураев А.Т.

Приказ № 1 от 05.09.2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета

«Литературное чтение

на родном (осетинском) языке»

для 4 класса

на 2023 – 2024 учебный год

Æмбарынгәнән фыстаг

Ирәттә сә рәвзәрҙәй фәстәмә аудынц сә маделон әвзагыл, уымән әмә әмбарынц: цалынмә әвзаг цәра, уәдмә фидар уыдзән национ культура, национ хиәмбарынад.

Ног (дыккаг фәлтәры) стандартты домәнтә сты, цәмәй Уәрәсейы цәрәг алы адәмән дәр йе 'взәджы кад се 'хсән бәрзонддәр ист әрцауа, цәхгәр фәхуыздәр уа йә ахуыр кәныны хъуыддаг. Уыцы хәстә та әххәст кәны райдайән скьола.

Райдайән скьолайы бындур әвәрд әрцауы сывәлләтты алывәрсыг рәзтән.

Уымә гәсгә ирон әвзаг ахуыр кәныны хъуыддаг арәзт у ахәм нысан әмә хәстә сәххәст кәнынмә:

- хъуамә сывәлләттә сә кәрәдзимә иронау дзурын сахуыр уой. Уый тыххәй та хъәуы фидар фәлтәрддзинад кәсын, фыссын әмә хъуыды кәнынай;
- иумәйаг ахуырадон зонындзинадтә бәрзонддәр кәнын; ныхасы рәзтыл кусын; фылдәр базонынмә әмә интеллект уәрәхдәр кәнынмә тырнын;
- маделон әвзәджы фәрцы сывәллоны алывәрсыгәй хъомыл кәнын;
- хъазты хуызы сывәлләтты эмоционалон уавәр рәзын кәнын;
- зонындзинадтә фылдәр кәнынмә тырнындзинад рәзын кәнын.

Куыд зонәм, афтәмәй әппәтәй хуыздәр фадат уыцы нысанта сәххәст кәнынән ис кәсыны урокты.

Кәсыны урокты хъәздыгдәр әмә рәсугьддәр кәнынц сабиты миддуне, ахъаз сын сты сә эстетикон рәзтән, әвзәрын сәм кәнынц алыхуызон бәллицаг әнкъарәнтә. Ахуыр сә кәнынц Райгуырән бәстә уарзын, әрдзы рәсугьддзинад әмбарын, хистәрән, ныййарәгән кад кәнын, фәллоу уарзын әмә а.д. Иудзырдәй сә алывәрсыгәй хъомыл кәнынц. Хъомыл кәнын та, В.Г. Белинскийы загъдау, цытджын хъуыддаг у, адәймаджы хъысмәт уымәй аразгә у.

Литературон кәсынад сабитән әнкъарын кәны нывәфтыд ныхасы ад, йә аивдзинад, амонь йын ныв әмә фәлгонц уынын. Райдайән къләсты литературон кәсынадән йә сәйраг нысан у скьоладзауты раст әмә әмбаргә кәсыныл сахуыр кәнын.

Программә домь, цәмәй скьоладзаутә базонь тексть сәйрагдәр цы у, уый рахицән кәнын, уацмысы мидис хи ныхәстәй радзурын, дзырдты нысаниуәг зонь, текстән йә аивадон әууәлтә рахатын, сахуыр уой хъуыды кәнын, рәза сә аивадон әнкъарынад, цымыдис әмә разәнгәрд кәной чиньг кәсынмә.

Программәйы домәнтә куыд әмбәрст әрцыдысты, әмә цы фәстиуджытә хъуамә раттой, уый номхыгьд.

1-аг хай «Ныхасы әмә кәсыны архайды хуызтә»:

Рауагьдон сахуыр уыдзән:

- чиньджы ахадындзинад әмбарын, йә дарддәры царды йын цы пайда уыдзән, уый зонь;
- алы хуызы текстты мидис әмбарын, архайджыты әмә тексты сәйраг хъуыды иртасын, уацмысы мидисмә гәсгә фәрстытән дзуапп дәттын, бакаст уацмыс кәнә аивадон текстмә фәстытә дәттын;
- авторы текст кәнә ләвәрд темәйә монологон ныхас аразын;
- диалогон ныхасы архайын, этикеты нормәтә хынцгәйә;
- дзырдимә кусын (комкоммә әмә ахәсгә нысаниуәг иртасын, дзырды бирәнысаниуәгад);
- хъәрәй әмә хинымәр әмбаргә каст кәнын;
- геройы удварны хорздзинадтәй хайджын уәвын;

- алыхуызы тексттæн хуымæтæг хыузы анализ кæнын;
- бакаст уацмысы мидис хиныхæстæй дзурын;
- коллективон æгъдауæй бакаст уацмысæн анализ кæнын, хи цæстæнгас дзы фидар кæнын;
- лæвæрд фæткмæ гæсгæ литературон уацмысæн цыбыр аннотации аразын (автор, чиныджы ном, темæ, рекомендацитæ йæ бæкæсынмæ).

2- аг хай «Сфæлдыстадон архайд»

Рауагъдон сахуыр уыдзæн:

- литературон уацмыс рольтæм гæсгæ кæсын;
- деформацигонд текстимæ кусын;
- аивадон уацмысы бындурыл кæнæ нывмæ гæсгæ текст саразын;
- уацмысы мидисмæ диафильм кæнæ иллюстрацитæ аразын;
- къордты кусын, уацмыстæм сценаритæ, проекттæ аразын

3-аг хай «Литературон пропедевтика»

Рауагъдон сахуыр уыдзæн:

- алыхуызы тексттæн элементарон анализ кæнын, кæрæдзиймæ сæ барын æмæ ныхмæ æвæрын;
- прозаикон æмæ поэтикон текст кæрæдзийæ иртасын»
- фольклоры алыхуызты хицæндзинаедтæ иртасын»

Тематикон пълан 4-өм къласөен .

№	Төмө	Сахөттү дих	Нымөц
1	Цөрукъаты В. "Чиныг".	1	
2	Дзасохты М."Амондджын бон"	1	
3	Цөрукъаты В."Хазби".	1	
4	Адөмон дзургө сфөлдыстад. «Сырдон уөйгуыты куыд асайдта».ИКТ	1	
5	Хацырты Сергей "Фаллойы зарсөг".	1	
6	Чеджемты Геор «Сауцъиу өмөө Әхсыргур»	1	
7	Айларты Измаил "Уарз фөеллой".	1	
8	Айларты Чермен "Хөххон бөелцон".	1	
9	Чеджемты Әхсар "Цъырцъыраг".	1	
10	Дзесты Куыдзөөг "Тегайы бөелас"	1	
11	Чеджемты Әхсар "Мыртгө бөеласы хъыг".	1	
12	Хуыгаты Лена "Авджды сөстытө"	1	
13	Плиты Харитон "Найынмө". Дзасохты Музафер. «Хъөддаг бабызы лөппын»	1	
14	Токаты Алихан "Изсөрөй".	1	
15	Ситохаты С. "Зилгө мал	2	
16	Плиты Х. "Хъөды" Ситохаты Саламджери «Сөгуйтты лөппын»	1	
17	Хаджеты Таймураз "Сөрдыгон изсөр".	1	
18	Коцойты Арсен «Куысыфтөг өмөө дурын»	1	
19	Бадоты Хъ. «Жорка»	2	
20	Чеджемты Әхсар"Зөхх-мәд". Джыккайты Шамил "Цөмө бөеллы бөелцон»	1	
21	"Әвдадзы хос" Вьетнамаг аргъау.	1	
22	Хъазиты Мелитон "Иу къусы».	1	
23	Дзесты К. "Мөкъуылтө фервөзын кодта".	1	
24	Г.Х.Андерсен «Дыргъдонгөс өмөө уөздөттө»	2	
25	Будайты Милуся "Дидинджытө".	1	

№	Тема	Сахæтты дих	Нымæц
25	Нартыл фыддуг куыд скодта.	1	
26	Кочысаты М. "Фаззаджы нывтай". Айларты Чермен "Бæркадхон".	1	
27	Хъайтыхъты Азæмæст "Æрдз Хуыцаусей адæймагыл фæдзæхст у".	1	
28	Дзасохты Музафер «Бехъаны мугæ»	1	
29	Мамсыраты Дæбе "Хърихъхъупп Бипп-Бипп"	2	
30	Хетагкаты Къоста "Мæгуыры зæрдæ". Айларты Чермен "Задалески Нана"	1	
31	Гæдиаты Секъа "Усеййаг сываллæттæ".	2	
32	Лев Толстой "Мæгуыр адæм".	1	
33	Барахъты Гино "Æмбæлттæ"	1	
34	К.Ушинский "Куырм бæх". Гулуты Андрей «Къостайсæн»	1	
35	Чеджемты Геор "Усейыджы цæссыгтæ".	1	
36	Агъниан "Уæрæда"	1	
37	Хетагкаты Къоста "Зымаг". Тедеты Георги «Зымæгон цырыцъырæгтæ».	2	
38	Ног бон алы бæстæты.	1	
39	Мадаелты фæдзæхст: «Макуыуал уæд хæст!» Кард. Калоты Хазби Ахболы зæрдæ хъæлдзæг у. Цæрукъаты Владимир	1	
40	Саби. Плиты Грис .Чысыл лæвар. Къадзаты Станислав	1	
41	Мад. Гаджиты Георги . Мæ лæппу уыд уый...	1	
42	Хъайтгаты Сергей «Салдаты боныг»	1	
43	Дзулы дидинæг. Яковлев Юрий	2	
44	Плиты Иссæйы зарæг. Иры фæдисæттæ. Чеджемты Æхсар	1	
45	Фарны артдзæст у мæ бæстæ. Джыккайты Шамил. Айларты Чермен	1	Фыдæлты уæзæг.
46	«Æмбаргæ куыдз». Боциты Ирбег	1	
47	«Хæс». Цырыхаты Михал . «Ирон дзырд». Чеджемты Æхсар	1	
48	«Малусæг сæмæ Бæрз». Соттиты Риммæ	1	

№	Тема	Сахетты дих	Нымсц
49	«Уалдзсег». Кочысаты Мухарбег	1	
50	Хурты хуртс. Дзасохты Музафер	1	
51	Коцойты Арсен . «Хъусой».	2	
52	Хъайтыхъты Азсесет. «Батыры сехцатс».	1	
53	Туккаты Барис. «Сомыгонд»	1	
54	Ацсесезы уадындзсй зард	1	